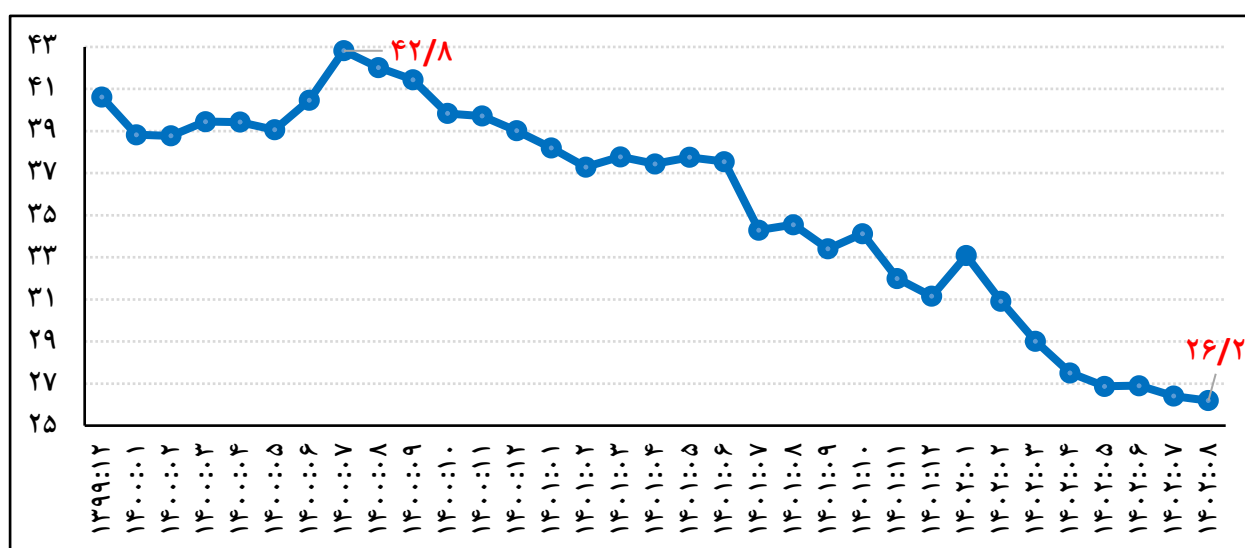

"تحولات کل‌های پولی در آبان ماه ۱۴۰۲"

➤ **نقدینگی:** حجم نقدینگی در پایان آبان ماه ۱۴۰۲ به رقم ۷۳۲۹۳/۱ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ معادل ۱۵/۶ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، نرخ رشد دوازده ماهه نقدینگی از ۳۴/۵ درصد در پایان آبان ماه ۱۴۰۱ طی یک روند نزولی به ۲۶/۲ درصد در پایان آبان ماه ۱۴۰۲ کاهش یافته است. کاهش قابل ملاحظه رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۱ و رسیدن آن به ارقام زیر ۳۰ درصد در پایان آبان ماه سال جاری حاکی از تحقق برنامه پولی تنظیم شده و توفیق بانک مرکزی در اجرای سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانکها در دوره اخیر است.

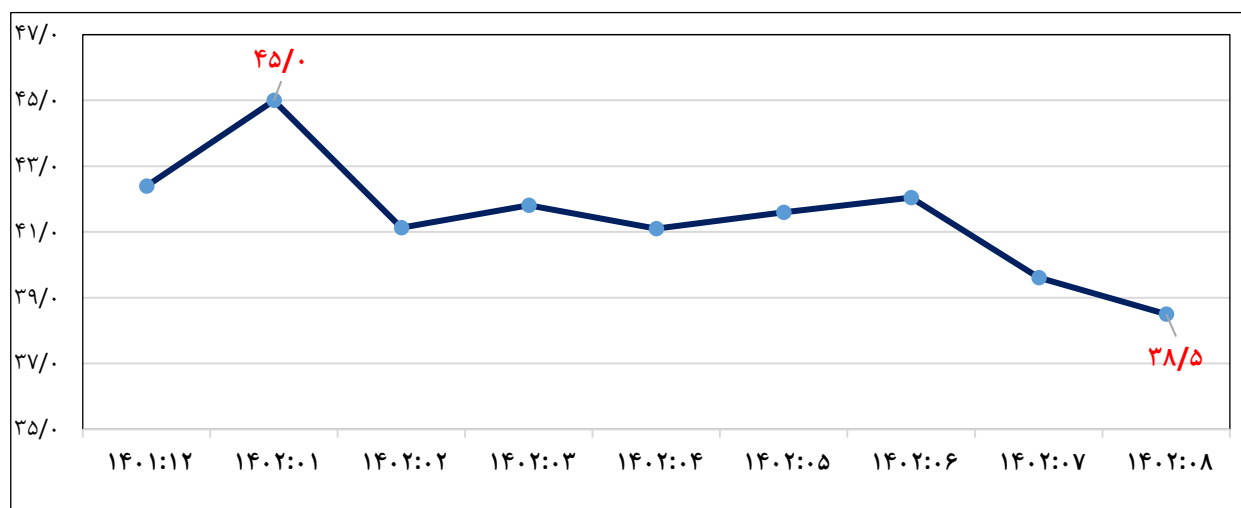
نمودار ۱- روند تحولات نرخ رشد دوازده ماهه نقدینگی (درصد)

➤ **پایه پولی:** پایه پولی در آبان ماه ۱۴۰۲ رقم ۱۰۰۷۶/۴ هزار میلیارد ریال را به ثبت رساند. بر این اساس پایه پولی در پایان آبان ماه سال جاری رشدی معادل ۱۷/۲ درصد را نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ تجربه کرد. در هشت ماهه ابتدایی سال جاری مطالبات بانک مرکزی از بانکها سهمی معادل ۲۵/۸ واحد درصد در رشد پایه پولی داشته است. عامل اصلی افزایش مطالبات بانک مرکزی از بانکها افزایش اضافه برداشت بانکها از منابع بانک مرکزی بوده است. دیگر عامل رشد پایه پولی در پایان آبان ماه ۱۴۰۲، متاثر از افزایش خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی بوده است. عامل اصلی افزایش سهم خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی در رشد پایه پولی، کاهش سپرده‌های دولت نزد بانک مرکزی بوده است که نشان می‌دهد پرداختهای دولت در هشت ماهه ابتدایی سال با اتکای به منابع سپرده‌ای خود صورت گرفته است. در عین حال دولت طی این مدت از تنخواه‌گردان خزانه استفاده نکرده است.

در مقابل، خالص داراییهای خارجی بانک مرکزی در هشت ماهه ابتدایی سال جاری سهم کاهنده در رشد پایه پولی داشته به گونه‌ای که در پایان آبان‌ماه سال جاری از سهمی معادل ۲۹/۴- واحد درصد در رشد پایه پولی دوره مذکور (۱۷/۲ درصد) برخوردار بوده است. کاهش خالص داراییهای خارجی بانک مرکزی در سال ۱۴۰۲ عمدتاً ناشی از فروش ارزهای خریداری شده از دولت در اواخر سال گذشته و مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی بانک مرکزی با فراهم کردن زمینه فروش بخشی از ارزهای غیر قابل دسترس خریداری شده در سال‌های قبل بوده است که معادل ریالی آن پیش از این به دولت پرداخت شده و در حال حاضر با مهیا شدن امکان دسترسی به این منابع، بانک مرکزی توانسته است علاوه بر تامین نیازهای ارزی کشور، از این طریق نیز اقدام به کنترل مطلوب رشد پایه پولی بنماید.

نمودار ۲- روند تحولات نرخ رشد دوازده ماهه پایه پولی (درصد)

دیگر عامل کاهنده پایه پولی در پایان آبان‌ماه ۱۴۰۲، خالص سایر اقلام بانک مرکزی بوده که با سهمی معادل ۳/۷- واحد درصد در رشد پایه پولی در هشت‌ماهه منتهی به پایان آبان‌ماه سال ۱۴۰۲ داشته است که عمدتاً متأثر از افزایش مانده اوراق بهادار ناشی از عملیات سیاست پولی بانک مرکزی و افزایش حجم ریپو (عملیات بازار باز) بوده است. این امر حکایت از سیاست پولی فعال بانک مرکزی در تامین نقدینگی مورد نیاز بانک‌ها و موسسات اعتباری دارد. رشد پایه پولی دوازده‌ماهه در ادامه روند نزولی خود از ابتدای سال جاری از ۴۵٫۰ درصد در فروردین‌ماه به ۳۸/۵ درصد در آبان‌ماه کاهش یافت.

لازم به اشاره است ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان آبان‌ماه ۱۴۰۲ نسبت به پایان سال ۱۴۰۱، معادل ۱/۳ درصد کاهش یافت و به رقم ۷/۲۷۴ رسید.